

فهرست

عنوان

صفحه

مقدمه

فصل اول - شناخت

۱		۱- استان فارس
۲		۱-۱- حدود جغرافیایی
۲		۱-۱-۱- حدود طبیعی
۲		۱-۱-۲- حدود طبیعی
۳		۱-۱-۳- حدود فرهنگی - اجتماعی
۳		۱-۱-۴- اقلیم
۴		۱-۲- شیراز
۴		۱-۲-۱- حدود جغرافیایی
۴		۱-۲-۲- حدود طبیعی
۵		۱-۲-۳- اقلیم (دما، باد، بارندگی، رطوبت، منابع آب و...)
۷		۱-۳-۲-۱- خصوصیات اقلیمی شهر
۷		۱-۳-۲-۲- جهت قرارگیری اینیه در بافت
۸		۱-۳-۲-۳- تأمین آسایش در داخل بنا (با توجه به جهت گیری بنا)
۹		۱-۳-۲-۴- مطالعه تابش و سایه در دو حالت ممکن
۹		۱-۴- کرونولوژی شهری
۱۰		۱-۵- تاریخچه شهری
۱۱		۱-۶- وجه تسمیه شیراز
۱۴		۱-۷- تاریخچه فرهنگی اجتماعی شهر
۱۸		۱-۷-۱- قبل از صفاریان
۱۸		۱-۷-۲- صفاریان و دیالمه
۱۸		۱-۷-۳- سلاجقه و اتابکان سلغری فارس
۱۸		۱-۷-۴- خاندان اینجو و آل مظفر
۱۹		۱-۷-۵- تیمور، صفویه، افشاریه، زندیه و قاجار
۱۹		۱-۸-۱- تاریخچه اقتصادی شهر
۲۲		۱-۸-۲- صفاریان و دیالمه
۲۲		۱-۸-۳- سلاجقه و اتابکان سلغری فارس
۲۲		۱-۸-۴- خاندان اینجو و آل مظفر
۲۲		۱-۸-۵- تیمور، صفویه، افشاریه، زندیه و قاجار
۲۲		۱-۹- گسترش شهر و حصار شیراز در دوره های مختلف

۱-۹-۲-۱	- برج و باروی شیراز در دوره های مختلف	۲۳
۲-۹-۲-۲	- سیر تحولات گسترش بافت تاریخی در دوره های مختلف	۲۵
۱-۳-۱	- بافت تاریخی شهر	۲۷
۱-۳-۱	- مطالعات تاریخی بافت شهر	۲۷
۱-۱-۳-۱	- پیدایش تا پایان دوره صفاریان	۲۷
۲-۱-۳-۱	- دوره آل بویه	۲۷
۳-۱-۳-۱	- دوره اتابکان	۲۸
۴-۱-۳-۱	- دوره صفوی	۲۹
۵-۱-۳-۱	- دوره زندیه	۳۱
۶-۱-۳-۱	- دوره قاجار	۳۳
۷-۱-۳-۱	- دوره معاصر	۳۵
۲-۳-۱	- ستون فرات تاریخی بافت شهری	۳۹
۱-۲-۳-۱	- محورهای اصلی شهر در دوره آل بویه	۳۹
۲-۲-۳-۱	- محورهای اصلی شهر در دوره اتابکان	۳۹
۳-۲-۳-۱	- محورهای اصلی شهر در دوره صفویه	۴۰
۴-۲-۳-۱	- محورهای اصلی شهر در دوره زندیه	۴۱
۵-۲-۳-۱	- محورهای اصلی شهر در دوره قاجار و بعد از آن	۴۲
۳-۳-۱	- مکان های دیدنی و تاریخی شیراز	۴۴
۴-۳-۱	- جاذبه های طبیعی شیراز	۴۴
۱-۳-۱	- تاریخچه لهجه های شیرازی	۴۵
۴-۱	- معماری ایران	۴۶
۱-۴-۱	- معماری مسکونی در ایران	۴۷
۲-۴-۱	- معماری مسکونی در شیراز	۴۹
۱-۲-۴-۱	- بررسی شکل هندسی شیراز با شهرهای بیشاپور و بم	۵۰
فصل دوم - محلات در بافت قدیم شیراز		۵۱
۱-۲	- بررسی محلات بافت قدیم در دوره های مختلف	۵۲
۱-۱-۲	- محلات دوران اتابکی	۵۲
۲-۱-۲	- دوره بعد از اتابکان (مظفریان و آل بویه):	۵۳
۳-۱-۲	- محلات دوره ایلخانیان	۵۳
۴-۱-۲	- محلات دوره یغموریان	۵۴
۵-۱-۲	- محلات شیراز در دوره های صفویه تا افشاریه	۵۴
۶-۱-۲	- محلات شیراز در دوره زندیه	۵۵
۷-۱-۲	- محلات شیراز در عهد قاجار	۵۸

۵۹	-۱- محله یهودیان
۵۹	-۲- اسامی محلات دوره قاجار
۶۲	-۳- دروازه های دوره های مختلف
۶۳	فصل سوم - شناخت کالبدی محله سرباغ
۶۷	-۱- شناخت تاریخی محله
۷۰	-۲- یافتن خطوط محله
۷۱	-۳- مرکز محله های محله سرباغ
۷۳	-۴- شناخت کالبدی عناصر محله
۷۳	-۵- بناهای مهم اطراف محله
۷۵	-۶- معرفی بناهای درون محله
۷۸	-۷- سردرها
۷۹	-۸- بررسی فضاهای شهری
۷۹	-۹- فضاهای شهری :
۸۰	-۱۰- راه ها و مسیرها
۸۰	-۱۱- انواع راه ها از لحاظ کارکردی
۸۰	-۱۲- خصوصیات کالبدی راه ها
۸۱	-۱۳- تقاطع ها
۸۲	-۱۴- شکل راه ها
۸۲	-۱۵- نحوه طراحی و شکل گیری راهها
۸۳	-۱۶- بررسی نسبت ارتفاع به عرض گذر
۸۶	-۱۷- خصوصیات سطوح جانبی راهها
۸۶	-۱۸- جنس و بافت سطوح
۸۷	-۱۹- خصوصیات کف
۸۷	-۲۰- ابعاد و تناسبات فضایی
۸۸	-۲۱- پوشش راهها
۸۹	-۲۲- خصوصیات معماري سطح جانبی راهها در محله‌ی تقاطع و گردش
۸۹	-۲۳- ورودی
۸۹	-۲۴- ویژگی های ورودی
۹۰	-۲۵- میدان
۹۱	-۲۶- اجزاء کالبدی تشکیل دهنده فضای شهری
۹۱	-۲۷- اجزاء مستقر در فضا
۹۱	-۲۸- اثاثیه شهری
۹۲	-۲۹- پوشش گیاهی

۹۲	- فضاهای شهری
۹۴	- مطالعات اجتماعی و فرهنگی محله
۹۵	- نتیجه گیری
۹۶	- سیر تحول منازل مسکونی محله و بافت تاریخی:
۹۸	فصل پنجم- ساماندهی گذر و محله سرباغ
۹۹	- ۱- مبانی نظری
۹۹	- ۱-۱- تعاریف
۹۹	- ۱-۱-۱- بهسازی
۱۰۱	- ۱-۱-۱-۵ نوسازی
۱۰۱	- ۳- بازسازی
۱۰۲	- ۲- مبانی نظری طراح
۱۰۳	- ۱-۲-۱- مبانی نظری مطرح در مرمت شهری و شیوه های تئوریک برای مداخله عملی در بافت
۱۰۴	- ۲-۲-۱- راهیابی برای تبیین شیوه ای اقدام طراح بر اساس موضوع مورد مطالعه
۱۰۵	- ۳-۱- تعیین اصول مداخله در بافت
۱۰۵	- ۱-۳-۱- دستورالعمل مداخله جویانه طراح
۱۰۵	- ۲- ضوابط و مقررات
۱۰۶	- ۱-۲-۵- ضوابط اجرایی در خصوص ساخت و ساز در محدوده گذر سرباغ و بازارچه:
۱۰۶	- ۱-۱-۲-۵- ضوابط مربوط به مصالح سفت کاری در کالبد
۱۰۷	- ۲-۱-۲-۵- ضوابط مربوط به مصالح و شیوه نمازی
۱۰۹	- ۳-۱-۲-۵- ضوابط مربوط به مصالح و شکل بازشوها و جزئیات اجرایی
۱۱۱	- ۴-۱-۲-۵- ضوابط مربوط به ارتفاع ساختمان
۱۱۱	- ۴-۱-۲-۵- ضوابط مربوط به کف سازی معابر عمومی مجاور بنا
۱۱۱	- ۲-۲-۵- ضوابط اجرایی در خصوص ساختارهای موجود در محدوده گذر سرباغ و بازارچه
۱۱۱	- ۲-۲-۱- ضوابط مربوط به ساختار کالبد معماری و سازمان کالبدی- فضایی
۱۱۴	- ۲-۲-۲-۵- ضوابط مربوط به مصالح سفت کاری در کالبد های بازارش درون گذر و بیزارچه
۱۱۴	- ۳-۲-۲-۵- ضوابط مربوط به مصالح و شیوه نمازی
۱۱۷	- ۴-۲-۲-۵- ضوابط مربوط به مصالح و شکل بازشوها و جزئیات اجرایی
۱۱۹	- ۵-۲-۲-۵- ضوابط مربوط به ارتفاع ساختمان
۱۲۱	- ۳-۲-۵- نقاط قوت و پتانسیلهای محله
۱۲۲	- ۳-۵- طراحی
۱۲۴	- ۱-۳-۵- اصول کلی طراحی که باید رعایت شوند
۲۲۶	فصل ششم - نقشه ها
۲۲۶	پیوست

فهرست جدول ها

صفحه

عنوان جدول

۸	جدول (۱-۱) تدابیر اقلیمی به منظور تأمین آسایش در فصول مختلف سال
۹۴	جدول (۱-۳) دلایل رضایتمندی از محله
۹۴	جدول (۲-۳) دلایل نارضایتی از محله
۹۴	جدول (۳-۳) دلایل رضایتمندی از خانه
۹۴	جدول (۴-۳) دلایل نارضایتی از خانه
۹۵	جدول (۵-۳) نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها
۹۷	جدول (۶-۳) گونه‌شناسی منازل مسکونی
۱۱۴	جدول (۱-۴) بررسی حیاط، حوض و باغچه‌های نمونه‌های محله سرباغ
۱۱۵	جدول (۲-۴) بررسی حیاط، حوض و باغچه‌های نمونه‌های محله سرباغ
۱۱۶	جدول (۳-۴) گونه‌شناسی منازل مسکونی
۱۱۸	جدول (۴-۴) مشخصات مربوط به هشتی ورودی نمونه‌های محله سرباغ
۱۲۵	جدول (۵-۴) مشخصات عمومی نمونه‌ها
۱۲۵	جدول (۶-۴) بررسی پلان خانه‌های قاجاری بافت تاریخی
۱۲۶	جدول (۷-۴) مشخصات عمومی نمونه‌ها از نظر پلان
۱۲۷	جدول (۸-۴) مشخصات نمونه‌ها، از نظر اجزای عمودی باربر و پوشش
۱۲۹	جدول (۹-۴) مشخصات مربوط به ورودی نمونه‌ها
۱۳۰	جدول (۱۰-۴) مشخصات مربوط به ورودی و دالان نمونه‌ها
۱۳۱	جدول (۱۱-۴) مشخصات حوض، باغچه و حیاط نمونه‌ها
۱۳۱	جدول (۱۲-۴) مشخصات حوض، باغچه و حیاط نمونه‌ها
۱۳۲	جدول (۱۳-۴) جنس مصالح
۱۳۳	جدول (۱۴-۴) مشخصات تالار نمونه‌ها
۱۳۴	جدول (۱۵-۴) سازه و معماری
۱۳۵	جدول (۱۶-۴) تزئینات

فهرست شکل ها

عنوان شکل	صفحه
شکل (۱-۱) موقعیت استان فارس در کشور	۲
شکل (۲-۱) استان فارس	۴
شکل (۳-۱) موقعیت بافت تاریخی شیراز	۵
شکل (۴-۱) موقعیت راههای ارتباطی - تاریخی شیراز	۵
شکل (۵-۱) جهت وزش باد در شهر در فصول مختلف	۷
شکل (۶-۱) جهت گیری موجود اینه در شیراز	۹
شکل (۷-۱) موقعیت قناتهای تاریخی شهر	۱۶
شکل (۸-۱) موقعیت باغهای تاریخی شیراز	۱۶
شکل (۹-۱) ساختار اصلی کالبدی شهر در دوره آل بویه	۲۷
شکل (۱۰-۱) ساختار اصلی کالبدی شهر در دوره اتابکان	۲۸
شکل (۱۱-۱) ساختار اصلی کالبدی شهر در دوره اتابکان	۲۸
شکل (۱۲-۱) ساختار اصلی کالبدی شهر در دوره اتابکان	۲۹
شکل (۱۳-۱) ساختار اصلی کالبدی شهر در دوره صفویه	۳۰
شکل (۱۴-۱) شیراز در دوره صفویه	۳۱
شکل (۱۵-۱) ساختار اصلی کالبدی شهر در دوره زندیه	۳۱
شکل (۱۶-۱) شیراز در دوره زندیه	۳۲
شکل (۱۷-۱) شیراز در دوره زندیه	۳۲
شکل (۱۸-۱) شیراز در اوایل دوره زندیه	۳۲
شکل (۱۹-۱) منظره شیراز در اوایل قاجار	۳۳
شکل (۲۰-۱) منظره تنگ الله اکبر در سال ۱۸۶۰	۳۳
شکل (۲۱-۱) منظره شیراز از کوه چهل مقام و تکیه هفت تن و چهل تن در اواخر قاجار	۳۶
شکل (۲۲-۱) شیراز در زمان پهلوی	۳۶
شکل (۲۳-۱) محورهای اصلی شهر در دوره آل بویه	۳۹
شکل (۲۴-۱) محورهای اصلی شهر در دوره های مختلف	۴۱
شکل (۲۵-۱) ستون فقرات شیراز در دوره های مختلف	۴۳
	۴۳
	۴۷
	۴۷
	۵۰

شکل (۲۶-۱) ستون فقرات شیراز در دوره های مختلف	۵۰
شکل (۲۷-۱) محل و موقعیت طلوع و غروب آفتاب در ماههای مختلف سال (عرض جغرافیایی ۳۵/۵ درجه)	۵۰
شکل (۲۸-۱) جهت قرارگیری ساختمان نسبت به خورشید	۵۸
شکل (۲۹-۱) شکستگی گوشه بافت تاریخی شیراز	۶۱
شکل (۳۰-۱) ارگ بم	۶۳
شکل (۳۱-۱) شهر بیشاپور	۶۳
شکل (۱-۱) تقسیم بنی محلات در دوره قاجاریه	۶۳
شکل (۲-۱) راههای دوره قاجاریه در بافت قدیمی شیراز	۶۴
شکل (۳-۱) دروازه ها و محلات دوره آل بویه	۶۴
شکل (۴-۱) دروازه ها و محلات دوره اتابکان	۶۴
شکل (۵-۱) دروازه ها و محلات دوره ایلخانان	۶۴
شکل (۶-۱) دروازه ها و محلات دوره تیموری	۶۴
شکل (۷-۱) دروازه ها و محلات دوره صفویه	۶۴
شکل (۸-۱) دروازه ها و محلات دوره زندیه	۶۴
شکل (۹-۱) دروازه ها و محلات دوره قاجاریه	۶۴
شکل (۱۰-۱) محلات و گذرهای مهم و اصلی آن	۶۵
شکل (۱۱-۱) بازارچه های مهم بافت تاریخی	۶۵
شکل (۱۲-۱) محلات و گذرهای مهم و اصلی آن	۶۵
شکل (۱-۳) بررسی روند تاریخی محله	۶۹
شکل (۲-۳) نمایش شماتیک عناصر تشکیل دهنده مراکز محلات و بازارچه ها	۷۲
شکل (۳-۳) گوشه غربی مسجد نو – در زمان ناصرالدین شاه	۷۳
شکل (۴-۳) نحوه ارتباط با هشتی نیمه خصوصی	۹۳
شکل (۵-۳) بررسی ارتباط عرض و کاربری چند تقاطع در محله سرباغ	۸۱
شکل (۶-۳) کروکی چند گذر در محله سرباغ و نسبت ارتفاعی آن ها	۸۳
شکل (۷-۳) کروکی چند گذر در محله سرباغ و نسبت ارتفاعی آن ها	۸۴
شکل (۸-۳) کروکی چند گذر در محله سرباغ و نسبت ارتفاعی آن ها	۸۵
شکل (۹-۳) طرح کلی و تقریبی چگونگی تغییر و تحول خانه های بافت تاریخی شیراز در قرن معاصر	۹۶
شکل (۱۰-۱) روند تحول فرم تالارها از صفویه تا قاجار در شیراز	۱۰۱
شکل (۱۰-۲) تعداد فضاهای در جبهه اصلی (شمالي) در شیراز	۱۰۲
شکل (۱۰-۳) یک نقش حجاری از ارگ کریم خانی	۱۰۵
شکل (۱۰-۴) دیتیل یک رختام خانه قاجاری اصفهان	۱۰۶
شکل (۱۰-۵) پلان خانه عکاف زاده در اصفهان نمونه ای از خانه های قاجار	۱۰۸
شکل (۱۰-۶) پلان خانه یزدیان با ایوان در جبهه شمالی و غربی، اواخر قاجار	۱۰۸
	۱۱۰
	۱۱۰
	۱۱۹
	۱۲۰

	شکل (۷-۴) خانه زند در قم مربوط به اوخر قاجار
	شکل (۸-۴) پلان خانه حاجی خان در قم مربوط به اوخر قاجار
	شکل (۹-۴) هشتی های خانه های قاجاری بافت تاریخی شیراز
	شکل (۱۰-۴) هشتی های خانه های قاجاری بافت تاریخی شیراز
۱۲۱	شکل (۱۱-۴) رختام های خانه های قاجاری بافت تاریخی شیراز
۱۲۲	شکل (۱۲-۴) سردر های خانه های قاجاری بافت تاریخی شیراز
۱۲۳	شکل (۱۳-۴) سردرهای خانه های قاجاری بافت تاریخی شیراز
۱۲۴	شکل (۱۴-۴) پیش آمدگی سردرهای خانه های قاجاری بافت تاریخی شیراز
۱۲۷	شکل (۱۵-۴) خرپای داخل خورشیدی عمارت کاخ شیراز
۱۳۲	شکل (۱۶-۴) دیتیل یک ستون ایوان
۱۳۲	شکل (۱۷-۴) نحوه اتصال یک نوع ستون ایوان
۱۳۶	شکل (۱۸-۴) برداشت نقوش یک آینه کاری در خانه افشاریان
۱۳۶	شکل (۱۹-۴) تزئینات آجر کاری بدنه یک خانه در شیراز
۱۳۷	شکل (۲۰-۴) طرحی از یک خانه ارسی دار
۱۳۷	شکل (۲۱-۴) تزئینات آجری سردر یک خانه
۱۳۷	شکل (۲۲-۴) تزئینات ازاره سنگی
۱۳۸	شکل (۲۳-۴) حجاری یک ازاره سنگی
۱۳۹	شکل (۲۴-۴) تزئینات یک ستون نما در خانه افشاریان
۱۴۰	شکل (۲۵-۴) تزئینات نمای یک جرز در افشاریان
۱۴۲	شکل (۲۶-۴) طرح هایی از فضای درونی یک خانه
۱۴۲	شکل (۲۷-۴) طرح هایی از فضای درونی یک خانه
۱۴۳	شکل (۲۸-۴) طرح هایی از فضای درونی یک خانه
۱۴۳	شکل (۲۹-۴) طرح هایی از فضای درونی یک خانه
۱۴۴	شکل (۳۰-۴) طرح هایی از فضای درونی یک خانه

فهرست نقشه ها

صفحه	عنوان نقشه
۶	نقشه (۱-۱) نقشه شیراز در حال حاضر
۲۵	نقشه (۲-۱) تحولات باروی شیراز در دوره های مختلف
۳۵	نقشه (۳-۱) شیراز در سال ۱۹۵۶
۳۷	نقشه (۴-۱) راههای احداث شده در دوره پهلوی اول و دوم
۴۴	نقشه (۱-۵) شبکه شترنجی دوره پهلوی در بافت
۶۷	نقشه (۱-۳) موقعیت محله سرباغ در نقشه شهری
۶۷	نقشه (۲-۳) موقعیت قرار گیری محله سرباغ در تحولات شهری شیراز در دوره های تاریخی
۷۰	نقشه (۳-۳) بررسی خطوط محله
۷۰	نقشه (۴-۳) سمت راست: چهار مرکز محله و بازارچه واقع در حاشیه های محله سرباغ
۷۰	نقشه (۵-۳) سمت چپ: - بررسی شعاع دسترسی مراکز محلات بر اساس قدمت و مقدار خدمات
۷۱	نقشه (۶-۳) موقعیت مراکز محلات ۱-۲-۳
۷۵	نقشه (۷-۳) موقعیت بناها بر روی نقشه
۷۷	نقشه (۸-۳) موقعیت بناها بر روی نقشه
۸۲	نقشه (۹-۳) گذرهای هفت پیچ محله سرباغ
۱۷۲	نقشه (۱۰-۳) تغییرات محله از سال ۱۳۳۵
۱۷۳	نقشه (۱۱-۳) بناهای مهم اطراف محله
۱۷۴	نقشه (۱۲-۳) بناهای بالرزش درون محله
۱۷۵	نقشه (۱۳-۳) کیفیت بناها (ارزش بناها)
۱۷۶	نقشه (۱۴-۳) قدمت بناها
۱۷۷	نقشه (۱۵-۳) بلوک بندی درجه بندی گذرها
۱۷۸	نقشه (۱۶-۳) کاربری ها
۱۷۹	نقشه (۱۷-۳) مالکیت ها
۱۸۰	نقشه (۱۸-۳) تراکم ساخت محله (طبقات)
۱۸۱	نقشه (۱۹-۳) سباط ها و بن بست ها
۱۸۲	نقشه (۲۰-۳) فضاهای پر و خالی
۱۸۳	نقشه (۲۱-۳) درجه بندی گذرها
۱۸۴	نقشه (۲۲-۳) درجه بندی گذرها
۱۸۵	نقشه (۲۳-۳) درجه بندی گذرها

۱۶۲	نقشه (۱-۵) محلات بافت قدیمی شیراز
۱۶۲	نقشه (۲-۵) کاربری های تاریخی
۱۶۳	نقشه (۳-۵) طرح تفصیلی بافت تاریخی و محله سرباغ
۱۶۳	نقشه (۴-۵) روانبخشی عبور و مرور درون محله
۱۶۵	نقشه (۵-۵) نقاط قوت و پتانسیلهای محله
۱۸۶	نقشه (۶-۵) وضع موجود بدنه شرقی گذر سرباغ
۱۹۲	نقشه (۷-۵) وضع موجود بدنه غربی گذر سرباغ
۲۱۲	نقشه (۸-۵) وضع موجود بدنه غربی بازارچه
۲۱۴	نقشه (۹-۵) وضع موجود بدنه شرقی بازارچه
۱۹۸	نقشه (۱۰-۵) طراحی بدنه شرقی گذر سرباغ
۲۰۵	نقشه (۱۱-۵) طراحی بدنه غربی گذر سرباغ
۲۱۵	نقشه (۱۲-۵) طراحی بدنه شرقی بازارچه
۲۱۸	نقشه (۱۳-۵) طراحی بدنه غربی بازارچه
۲۲۱	نقشه (۱۴-۵) کف سازی گذر سرباغ
۲۲۳	نقشه (۱۵-۵) کف سازی بازارچه
۲۲۵	نقشه (۱۶-۵) تیپ بندی در و پنجره